

NÁRODNÝ
BEZPEČNOSTNÝ
ÚRAD

SPRÁVA O ČINNOSTI V ROKU 2017

Bratislava, marec 2018

OBSAH

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	5
2. ĽUDSKÉ ZDROJE	7
3. OBLASTI PÔSO BENIA	8
3.1 LEGISLATÍVA	8
3.2 MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY	9
3.3 OCHRANA UTAJOVANÝCH SKUTOČNOSTÍ	12
3.4 ŠIFROVÁ OCHRANA INFORMÁCIÍ	14
3.5 KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ	14
3.6 DÔVERYHODNÉ SLUŽBY	15
4. EKONOMIKA A ROZPOČET	16
5. KONTROLA A AUDIT	17
6. ZÁVERY A PRIORITY NA ROK 2018	18

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

NÁZOV	Národný bezpečnostný úrad
SÍDLO	Budatínska 30, 851 06 Bratislava
DRUH	ústredný orgán štátnej správy
ŠTATUTÁRNY ORGÁN	Ing. Jozef Magala, riaditeľ
DÁTUM VZNIKU	1. novembra 2001
KONTAKT	+421 2 6869 1111, podatelna@nbu.gov.sk
WEBOVÉ SÍDLO	www.nbu.gov.sk

HLAVNÉ ČINNOSTI

Národný bezpečnostný úrad (ďalej len „úrad“) zodpovedá za tvorbu a realizáciu štátnej politiky pre oblasť ochrany utajovaných skutočností, šifrovej služby, kybernetickej bezpečnosti a dôveryhodných služieb.

V oblasti **ochrany utajovaných skutočností** úrad vykonáva bezpečnostné preverky fyzických osôb a podnikateľov, zhromažďuje informácie o kandidátoch na vymenovanie za sudcov a poskytuje Súdnej rade Slovenskej republiky vyhodnotenie, ktoré je podkladom pre jej rozhodovanie o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti, vedie evidencie súvisiace s ochranou utajovaných skutočností, vykonáva certifikáciu technických prostriedkov, mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích prostriedkov, uskutočňuje kontrolu utajovaných skutočností v štátnych a samosprávnych orgánoch a v právnických osobách. Pri medzinárodnej výmene utajovaných skutočností plní funkciu centrálného registra utajovaných skutočností v Slovenskej republike a podieľa sa aj na ochrane zahraničných utajovaných skutočností (informácií iných štátov, NATO a EÚ).

V oblasti **šifrovej ochrany informácií** (ďalej len „ŠOI“) úrad plní úlohy ústredného šifrového orgánu, zaisťuje bezpečné vládne a zahraničné spojenie, vykonáva certifikáciu prostriedkov ŠOI, uskutočňuje kontrolu bezpečnosti ŠOI, vydáva bezpečnostné štandardy ŠOI a koordinuje výskum a vývoj prostriedkov ŠOI. Je garantom a národnou autoritou v rámci medzinárodnej spolupráce v oblasti ŠOI a plní úlohy Národnej distribučnej autority, ktorá je vstupným a kontaktným bodom Slovenskej republiky pri výmene a distribúcii šifrového materiálu a šifrovacích zariadení.

V oblasti **dôveryhodných služieb** je úrad orgánom dohľadu v Slovenskej republike. Medzi jeho úlohy patrí certifikácia zariadení na vyhotovovanie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí, vytvára, vedie a zverejňuje dôveryhodný zoznam a zoznam oprávnení na účel vydávania mandátnych certifikátov. Prevádzkuje koreňovú certifikačnú autoritu Slovenskej republiky, ktorá vydáva kvalifikovaným poskytovateľom dôveryhodných služieb certifikáty verejných kľúčov.

V oblasti **kybernetickej bezpečnosti** plní úrad úlohy koncepčného, legislatívneho a metodického charakteru, ktoré zahŕňajú tvorbu, koordináciu a realizáciu štátnej politiky v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Zohľadňuje tiež medzinárodné aspekty kybernetickej bezpečnosti a zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných organizáciách, predovšetkým v NATO a EÚ.

KLÚČOVÉ PRÁVNE PREDPISY

Úrad sa pri plnení stanovených úloh riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, právne záväznými aktmi Európskej únie, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, uzneseniami vlády Slovenskej republiky, svojim štatútom, organizačným poriadkom a ostatnými internými právnymi predpismi upravujúcimi vnútorné procesy.

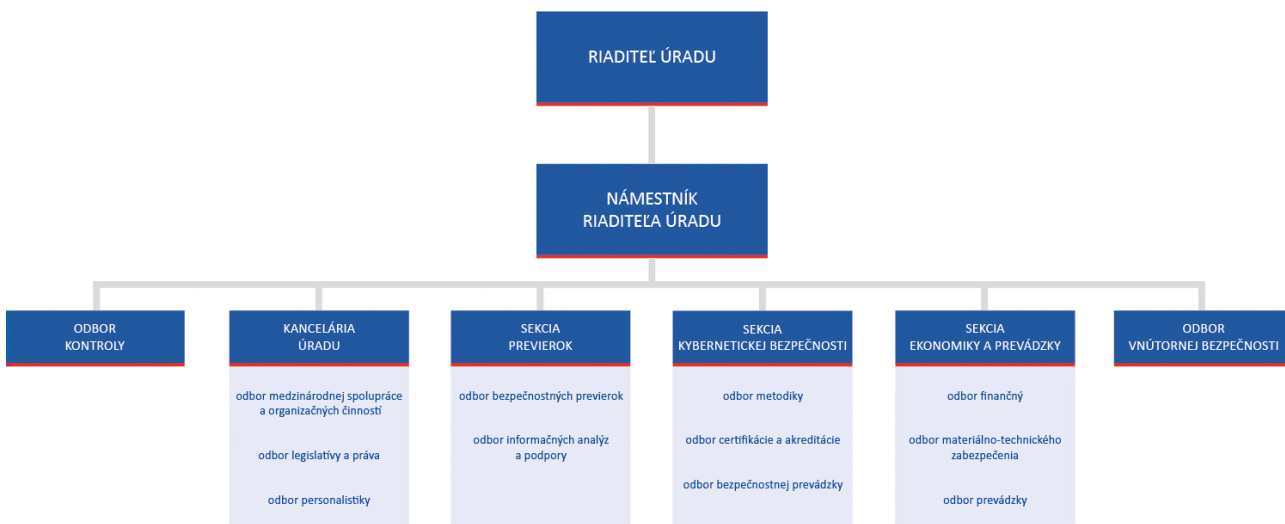
Základom činnosti úradu v oblasti ochrany utajovaných skutočností a šifrovej ochrany informácií je **zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane utajovaných skutočností“). Oblasť dôveryhodných služieb upravuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu (ďalej len „nariadenie eIDAS“), **zákon č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách** pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách) a **zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti (účinný od 1. apríla 2018)**.

VEDENIE ÚRADU

Na čele úradu stojí **riaditeľ**, ktorý zodpovedá za činnosť úradu, riadi a reprezentuje úrad navonok. Riaditeľ rozhoduje o spôsobe realizácie hlavných úloh úradu, schvaľuje interné právne predpisy, rozhoduje o vnútornom organizačnom usporiadaní úradu a o personálnych otázkach jeho príslušníkov a zamestnancov. Zastrešuje medzirezortnú spoluprácu úradu a je trvale prizývaným členom Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky. Určuje zásady medzinárodnej spolupráce úradu a v súlade so zahraničnopolitickými prioritami vlády Slovenskej republiky podporuje a rozvíja partnerstvá s inštitúciami zahraničných štátov a medzinárodných organizácií. Riaditeľa v čase jeho neprítomnosti vo vyhradenom rozsahu zastupuje **námestník riaditeľa úradu**, ktorý zodpovedá aj za koordináciu činností útvarov.

ORGANIZAČNÉ ČLENENIE

Organizačne sa úrad člení na **sektie a priamo riadené odbory**, sektie sa ďalej členia na odbory. Vnútorné členenie úradu v roku 2017 vyjadruje nasledovná schéma.

ÚTVARY ÚRADU

Kancelária úradu koordinovala činnosť útvarov úradu, vykonávala základné administratívne a organizačné činnosti súvisiace s riadením a činnosťou úradu, zabezpečovala legislatívne a právne záležitosti úradu, realizovala personálnu a mzdovú politiku úradu, koordinovala medzinárodnú spoluprácu, budovala a rozvíjala externé vzťahy a spoluprácu a zabezpečovala komunikáciu smerom k verejnosti.

Sekcia previerok vykonávala bezpečnostné previerky fyzických osôb a právnických osôb (podnikateľov), zhromažďovala podklady pre rozhodovanie Súdnej rady Slovenskej republiky o spôsobilosti kandidátov na vymenovanie za sudcov a vydávala certifikáty pre prístup k utajovaným skutočnostiam Organizácie Severoatlantickej zmluvy (ďalej len „NATO“) a Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

Sekcia kybernetickej bezpečnosti vykonávala akreditáciu a certifikáciu v oblasti ochrany utajovaných skutočností pre personálnu bezpečnosť, administratívnu bezpečnosť, fyzickú bezpečnosť, objektovú bezpečnosť, bezpečnosť technických prostriedkov a priemyselnú bezpečnosť, v oblasti šifrovej ochrany informácií, v oblasti kybernetickej bezpečnosti a v oblasti dôveryhodných služieb. Plnila úlohy ústredného koordinačného a technického centra pre oblasť kybernetickej bezpečnosti a prevádzkovala národnú jednotku CSIRT (SK-CERT). Ďalej koordinovala a vykonávala úlohy verejnej regulovanej služby, ktorú poskytuje globálny satelitný navigačný systém zriadený v rámci programu Galileo a plnila úlohy v rámci Národného bezpečnostného analytického centra.

Sekcia ekonomiky a prevádzky zabezpečovala finančné riadenie úradu, koordináciu v procese hospodárenia s finančnými prostriedkami, vrátane účtovníctva a výkazníctva, správu a údržbu majetku úradu, verejné obstarávanie pre potreby úradu. Ďalej realizovala a udržiavala chod a prevádzku informačných a komunikačných systémov úradu.

Odbor kontroly vykonával kontrolu ochrany utajovaných skutočností a kontrolu dodržiavania podmienok poskytovania dôveryhodných služieb v štátnych orgánoch, obciach, vo vyšších územných celkoch a v iných právnických osobách. Vykonával tiež skúšky bezpečnostných zamestnancov.

Odbor vnútornej bezpečnosti zaisťoval vnútornú bezpečnosť úradu a zabezpečoval fyzickú a technickú ochranu objektov úradu. Vykonával vnútornú kontrolu a finančnú kontrolu, vnútorný audit a vybavoval sťažnosti a petície.

2. ĽUDSKÉ ZDROJE

Na úrade pracujú príslušníci v služobnom pomere podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície a zamestnanci v pracovnom pomere podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme.

Celkový počet pracovníkov úradu bol za posledné tri roky relatívne stabilný, pričom zanedbateľne stúpol z 214 na 217 (+ 1,38%). Zásadne sa nezmenil ani pomer medzi počtom príslušníkov a zamestnancov, zachovaná ostala aj mierna prevaha počtu žien nad počtom mužov. Takmer dvojnásobný nárast počtu príslušníkov zaradených v prípravnej štátnej službe súvisí jednak s prirodzenou obmenou personálu, ale tiež s uskutočneným náborom odborníkov, ktorí sa budú podieľať na budovaní spôsobilosti úradu v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Údaje k vyššie uvedeným hodnoteniam (aktuálne k 31. decembru príslušného kalendárneho roka) sú podrobne zaznamenané v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1: Počet príslušníkov a zamestnancov v rokoch 2015 - 2017

	2015	2016	2017
Príslušníci	193 (90,19%)	197 (91,20%)	197 (90,78%)
v prípravnej štátnej službe	11 (5,70%)	17 (8,63%)	19 (9,64%)
v stálej štátnej službe	180 (93,26%)	176 (89,34%)	177 (89,85%)
v dočasnej štátnej službe	2 (1,04%)	4 (2,03%)	1 (0,51%)
Zamestnanci	21 (9,81%)	19 (8,80%)	20 (9,22%)
Spolu	214 (115 žien a 99 mužov)	216 (117 žien a 99 mužov)	217 (115 žien a 102 mužov)

V roku 2015 sa podarilo zastaviť oslabovanie najpočetnejšie zastúpenej vekovej skupiny 35 až 49 rokov. V roku 2017 sa síce kontinuálny rast zastúpenia tejto skupiny mierne spomalil (54,83% oproti 55,56% v roku 2016), jej zastúpenie však nekleslo pod úroveň roka 2014 (51,77%) ani roka 2015 (52,80%). Skupinu tvoria skúsení odborníci s niekoľkoročnou praxou v najproduktívnejšom veku. Všetky údaje o vekovej štruktúre úradu sú uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2: Vek príslušníkov a zamestnancov úradu v rokoch 2015 - 2017

	2015		2016		2017	
	príslušníci 193 (100%)	zamestnanci 21 (100%)	príslušníci 197 (100%)	zamestnanci 19 (100%)	príslušníci 197 (100%)	zamestnanci 20 (100%)
Mladší ako 34 rokov	41 (21,24%)	1 (4,76%)	39 (19,80%)	0 (0,00%)	39 (19,80%)	1 (5,00%)
35 až 49 rokov	109 (56,48%)	4 (19,05%)	117 (59,39%)	3 (15,79%)	117 (59,39%)	2 (10,00%)
50 až 59 rokov	36 (18,65%)	8 (38,10%)	33 (16,75%)	9 (47,37%)	32 (16,24%)	10 (50,00%)
Starší ako 60 rokov	7 (3,63%)	8 (38,10%)	8 (4,06%)	7 (36,84%)	9 (4,57%)	7 (35,00%)

Úrad príslušníkom a zamestnancom umožňuje udržiavať ich odbornú pripravenosť, nadobúdať nové zručnosti a prehĺbovať kvalifikáciu na odborných kurzoch, seminároch a školeniach doma i v zahraničí. V prípade potreby zabezpečuje aj zvyšovanie ich kvalifikácie na vysokých školách. Pre novoprijatých príslušníkov každoročne realizuje v spolupráci s Akadémiou Policajného zboru v Bratislave špecializované policajné vzdelávanie, ktoré je podmienkou pre zaradenie novoprijatých príslušníkov do stálej štátnej služby. Údaje o vzdelanostnej štruktúre príslušníkov a zamestnancov úradu sú uvedené v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3: Vzdelanie príslušníkov a zamestnancov úradu v rokoch 2015 - 2017

	2015		2016		2017	
	príslušníci 193 (100%)	zamestnanci 21 (100%)	príslušníci 197 (100%)	zamestnanci 19 (100%)	príslušníci 197 (100%)	zamestnanci 20 (100%)
Vysokoškolské - III. stupeň	6 (3,11%)	0 (0,00%)	8 (4,06%)	0 (0,00%)	9 (4,57%)	0 (0,00%)
Vysokoškolské - II. stupeň	155 (80,31%)	6 (28,57%)	155 (78,68%)	6 (31,58%)	154 (78,17%)	6 (30,00%)
Vysokoškolské - I. stupeň	4 (2,07%)	0 (0,00%)	2 (1,02%)	0 (0,00%)	4 (2,03%)	0 (0,00%)
Úplné stredné	28 (14,51%)	13 (61,90%)	32 (16,24%)	11 (57,89%)	30 (15,23%)	12 (60,00%)
Základné	0 (0,00%)	2 (9,52%)	0 (0,00%)	2 (10,53%)	0 (0,00%)	2 (10,00%)

3. OBLASTI PÔSOBENIA

Úrad pri plnení úloh zohľadňuje právny rámec, ktorý vymedzuje jeho pôsobenie. S plnením určených úloh súvisí množstvo výkonných, no aj legislatívnych, administratívnych a ďalších podporných činností.

3.1 LEGISLATÍVA

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY

V roku 2017 pokračovali práce na príprave nového **zákona o ochrane utajovaných informácií**, ktorých účelom bolo stanoviť optimálne zásady a minimálne štandardy na vytvorenie bezpečného prostredia pre utajované skutočnosti. Úrad sa snažil formulovať návrh s maximálnou precíznosťou tak, aby vzhľadom na svoju dostatočnú predvídateľnosť spĺňal požiadavky kvality zákona a zabezpečil náležitú ochranu bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky, ako aj záujmov NATO a EÚ.

V roku 2017 došlo k ukončeniu niekoľkých prechodných období, ktoré plnil alebo koordinoval úrad na základe **zákona o dôveryhodných službách a nariadenia eIDAS**. Ukončením prechodných období, ktoré umožňovali dočasne akceptovať národné riešenia, sa v EÚ zjednotili postupy v oblasti dôveryhodných služieb. Zabezpečilo sa tak jednotné udeľovanie kvalifikovaného štatútu dôveryhodnej služby a **jednotné poskytovanie kvalifikovanej dôveryhodnej služby na celom digitálnom trhu EÚ**. Kvalifikované dôveryhodné služby poskytované v jednej členskej krajine sa musia rovnako uznávať aj v inej členskej krajine na základe konštitutívneho charakteru údajov uvedených v národnom dôveryhodnom zozname, ktorý je vedený v zozname zverejňovanom Komisiou EÚ.

V roku 2017 úrad zavŕšil práce na príprave návrhu **zákona o kybernetickej bezpečnosti** a predložil ho do legislatívneho procesu. Po ukončení medzirezortného pripomienkového konania, v rámci ktorého bolo do návrhu zapracovaných množstvo pripomienok zainteresovaných subjektov, bol zákon 8. novembra 2017 schválený vládou SR. **Národná rada Slovenskej republiky zákon schválila** 30. januára 2018, v Zbierke zákonov bol zverejnený pod číslom 69/2018 Z. z., účinnosť nadobudol 1. apríla 2018.

Cieľom zákona je **vytvoriť funkčný legislatívny rámec**, ktorý umožní efektívnu realizáciu kľúčových opatrení dôležitých pre bezpečnosť národného kybernetického priestoru, a zároveň transponuje do slovenského právneho poriadku priority a požiadavky smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (ďalej len „smernica NIS“). Zákon komplexným spôsobom poníma problematiku **riešenia a zabezpečovania bezpečnosti v kybernetickom priestore** Slovenskej republiky. Sústreďuje hlásenie kybernetických bezpečnostných incidentov v jednom informačno-komunikačnom bode a štandardizuje bezpečnostné požiadavky v celoslovenskom meradle v súlade s medzinárodnými štandardmi v oblasti kybernetickej bezpečnosti, čím prispieva k harmonizácii tejto problematiky v európskom prostredí.

Zákon upravuje **organizáciu a pôsobnosť orgánov verejnej moci** v oblasti kybernetickej bezpečnosti, predpokladá prijatie národnej stratégie kybernetickej bezpečnosti, zavádza jednotný informačný systém kybernetickej bezpečnosti, definuje postavenie a určuje povinnosti prevádzkovateľov základných služieb a poskytovateľov digitálnych služieb, upravuje organizáciu a pôsobnosť jednotiek na riešenie kybernetických incidentov (CSIRT), vytvára systém zabezpečenia kybernetickej bezpečnosti a definuje minimálne požiadavky na jej zabezpečenie. Svojimi ustanoveniami podporuje výskum a vzdelávanie, vrátane zvyšovania bezpečnostného povedomia v oblasti kybernetickej bezpečnosti a nastavuje mechanizmy kontroly a auditu v tejto oblasti.

Úrad v súlade s požiadavkami platnej legislatívy vypracoval v roku 2017 predbežné stanovisko k návrhu legislatívneho aktu EÚ - Aktu o kybernetickej bezpečnosti (Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Agentúre EÚ pre kybernetickú bezpečnosť ENISA a o zrušení Nariadenia (EÚ) 526/2013 a o certifikácii informačných a komunikačných technológií). Druhé predbežné stanovisko sa týkalo návrhu nelegislatívneho aktu – rozhodnutia Rady o pozícii, ktorá sa má prijať v mene EÚ v spoločnom výbore Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) k z mene prílohy XI (**Elektronická komunikácia, audiovizuálne služby a informačná spoločnosť**) k Dohode o EHP. Oba pozíčné dokumenty boli po schválení v Rezortnej koordinačnej skupine pre európske záležitosti zaslané Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti.

INTERNÉ PREDPISY

V roku 2017 vydal úrad **12 nariadení** riaditeľa úradu a **27 rozkazov** riaditeľa úradu. Nové nariadenia boli vydávané za účelom implementácie všeobecne záväzných právnych predpisov (napr. nový registratúrny poriadok, verejné obstarávanie, finančné riadenie a finančná kontrola), s cieľom zefektívniť vnútorné procesy (napr. nový organizačný poriadok, previerková činnosť a vnútorná kontrola, používanie telekomunikačných služieb, služobná príprava príslušníkov). Rozkazy riaditeľa úradu slúžili na **určenie nositeľov konkrétnych úloh** pri výcviku, medzirezortnej spolupráci a inventarizácii majetku.

SPRÁVNE A PRIESTUPKOVÉ KONANIE

V roku 2017 úrad prijal **jedno oznámenie o neoprávnenej manipulácii** s utajovanou písomnosťou a osem podnetov na začatie správneho konania alebo priestupkového konania. Úrad ako **správny orgán** v oblasti utajovaných skutočností konal v dvoch prípadoch, pričom v správnom konaní uložil pokuty v sume 2 200 eur. V rámci preverovania jednotlivých podnetov neboli zistené dôvody pre začatie správneho konania a konania vo veci priestupkov.

ZNALECKÁ ČINNOSŤ

Úrad je **znalecká organizácia** zapísaná v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v odbore 520000 – ochrana utajovaných skutočností. V roku 2017 príslušné orgány nepožiadali úrad o znalecké skúmanie.

3.2 MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

V roku 2017 úrad **spolupracoval s bezpečnostnými orgánmi EÚ a NATO** v oblasti kybernetickej bezpečnosti a podieľal sa na ochrane utajovaných skutočností týchto inštitúcií. Vyvíjal tiež aktívne kroky smerujúce k rozširovaniu počtu bilaterálnych partnerstiev umožňujúcich výmenu skúseností, koordináciu postupov a formuláciu spoločných stanovísk na pôde EÚ a NATO. Pracovisko **centrálneho registra** sprostredkúvalo **medzinárodnú výmenu utajovaných skutočností** a zabezpečovalo ich ochranu.

PÔSOBENIE V ORGÁNOCH EURÓPSKEJ ÚNIE

Príslušníci úradu sa pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach **Bezpečnostného výboru Rady EÚ (CSC)**, ktorý plní poradnú úlohu Generálneho sekretariátu Rady pri príprave bezpečnostných politík **ochrany utajovaných skutočností EÚ (EUCI)**. Ťažiskom agendy súvisiacej s ochranou EUCI v roku 2017 bola revízia a tvorba bezpečnostných politík v tejto oblasti. Úrad bol zastúpený aj v **Rade pre bezpečnostnú certifikáciu** Bezpečnostného výboru Rady (CSC (SAB)) a v **podvýbore pre Informačnú bezpečnosť** Bezpečnostného výboru Rady (CSC (IA)). Prostredníctvom svojich expertov sa úrad v oblasti ochrany pred nežiaducim elektromagnetickým vyžarovaním zúčastňoval zasadnutia implementačnej pracovnej skupiny pre TEMPEST (ITTF).

V rámci zasadnutí **Európskej Komisie** úrad participoval na zasadnutiach Skupiny expertov Európskej komisie pre bezpečnostnú politiku (ComSEG), Expertného bezpečnostného výboru pre globálny navigačný satelitný systém (GNSS SB), ako aj na zasadnutiach SAB - Bezpečnostného akreditačného panelu Európskej GNSS agentúry (GSA) v rámci budovania satelitného systému Galileo.

Európska služba pre vonkajšiu činnosť (EEAS) má zriadený Bezpečnostný výbor EEAS a podvýbor pre akreditáciu, ktorých zasadnutí sa za Slovenskú republiku zúčastňovali príslušníci úradu.

V oblasti **kybernetickej bezpečnosti** v EÚ v roku 2017 najhlasnejšie rezonovala téma **transpozície smernice NIS** do národných legislatív. Smernica vytvorila ucelený koncept zabezpečenia kybernetickej bezpečnosti v členských štátoch a definovala nevyhnutné bezpečnostné požiadavky pre kompetentné orgány. Slovenská republika sa prostredníctvom úradu intenzívne zúčastňovala na prehľbovaní vzájomnej strategickú a operačnej spolupráce na pôde EÚ a na výmene skúseností a implementačných postupov súvisiacich so smernicou NIS, a to najmä aktívnou účasťou na zasadnutiach **Skupiny pre spoluprácu, Sieť jednotiek pre riešenie počítačových incidentov (CSIRT Network), expertnej pracovnej skupiny a komitologického výboru** Európskej komisie pre smernicu NIS.

Slovenská republika prostredníctvom úradu intenzívne spolupracovala s **Agentúrou EÚ pre bezpečnosť sietí a informácií (ENISA)**, ktorá zo svojej pozície centra pre kybernetickú bezpečnosť v EÚ pomáha členským štátom, aby boli lepšie vybavené a pripravené na predchádzanie, odhaľovanie a riešenie problémov kybernetickej bezpečnosti. Spolupráca zahŕňala riešenie a koordináciu reakcií na globálne kybernetické incidenty a týkala sa aj podielu na výkone činností agentúry ENISA, pripomienkovaní rozhodnutí a zastúpenia v **Management Board agentúry ENISA**.

Príslušníci úradu aktívne pôsobili aj v rámci **Horizontálnej pracovnej skupiny pre kybernetické záležitosti (HWP)**, v ktorej bol vypracovaný tzv. **Kybernetický diplomatický toolbox** (Závery Rady k spoločnej diplomatickej reakcii EÚ voči škodlivým kybernetickým aktivitám) a nadväzujúce implementačné usmernenia. Dokumenty následne schválila Rada pre zahraničné vzťahy. Toolbox uviedla do praxe EEAS v decembri 2017.

HWP vypracovala a Rada pre všeobecné záležitosti schválila (november 2017) aj Závery Rady o spoločnom oznámení Európskemu parlamentu a Rade (**Odolnosť, odrádzanie a obrana: budovanie silnej kybernetickej bezpečnosti pre EÚ**) a nadväzujúci **Akčný plán na implementáciu Záverov Rady**.

V septembri 2017 Európska komisia predstavila tzv. **kybernetický balíček**, ktorý zahŕňa iniciatívy v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Obsahuje hodnotenie agentúry ENISA a návrh jej nového mandátu, hodnotenie Stratégie kybernetickej bezpečnosti EÚ z roku 2013 a Odporúčanie Európskej komisie o koordinovanej reakcii na kybernetické incidenty a krízy

veľkého rozsahu (Blueprint). Súčasťou kybernetického balíčka je aj návrh **Aktu o kybernetickej bezpečnosti**, ktorý navrhuje prehodnotenie mandátu agentúry ENISA a zmenu európskeho certifikačného rámca.

V roku 2016 bol úrad jedným zo zakladajúcich členov **Európskej organizácie pre kybernetickú bezpečnosť (ECSO)**, v ktorej aktívne pôsobil aj počas celého roka 2017. V rámci organizačnej štruktúry ECSO je úrad členom Výboru zástupcov národných verejných autorít (NAPAC) a pozorovateľom v predstavenstve. ECSO vytvorila šesť pracovných skupín (Working Groups, WG), úrad sa prostredníctvom svojich zástupcov zúčastňoval na práci troch skupín (WG1: certifikácia, štandardizácia, WG5: vzdelávanie, budovanie bezpečnostného povedomia a tréningy v oblasti kybernetickej bezpečnosti, WG6: agenda strategického výskumu a inovácií). S cieľom zvyšovať povedomie slovenskej odbornej verejnosti o ECSO úrad v októbri 2017 zorganizoval v Bratislave workshop zameraný na prezentáciu aktivít ECSO v rámci projektov verejno-súkromného partnerstva pre oblasť kybernetickej bezpečnosti.

PÔSOBENIE V ORGÁNOCH ORGANIZÁCIE SEVEROATLANTICKEJ ZMLUVY

Úrad sa aktívne zúčastňoval na pravidelných **jarných a jesenných zasadnutiach Bezpečnostného výboru NATO (SC)** na úrovni riaditeľov bezpečnostných autorít členských krajín. Výbor rieši všetky otázky súvisiace s bezpečnostnou politikou aliancie a je poradným orgánom **Severoatlantickej rady (NAC)**. V roku 2018 sa uskutoční zasadnutie Bezpečnostného výboru NATO na Slovensku.

Vo **Výbore pre bezpečnostnú politiku** zástupcovia úradu participovali na rozsiahlej revízii normy **C-M(2002)49** (bezpečnostná politika NATO) a jej doplnkových direktív pre oblasť personálnej, administratívnej, fyzickej a objektovej bezpečnosti. Výbor v roku 2017 revidoval aj normu **C-M(68)41** upravujúcu ochranu informácií stupňa utajenia ATOMAL a normu **C-M(2002)50** (protiteroristické ochranné opatrenia orgánov NATO) a zaoberal sa bezpečnostnými procesmi zabezpečujúcimi ochranu utajovaných skutočností pri zdieľaní informácií s nečlenskými krajinami/entitami.

V kontexte vývoja v bezpečnostnom prostredí a po uznaní **kybernetického priestoru ako operačnej domény NATO** (Varšavský samit 2016) sa problematika kybernetickej bezpečnosti čoraz významnejšie dostáva do popredia záujmu orgánov NATO. Zástupca úradu pôsobiaci na Stálej delegácii Slovenskej republiky pri NATO v Bruseli (ďalej len „SD SR pri NATO“) sa pravidelne zúčastňoval na zasadnutiach **Výboru pre kybernetickú obranu (CDC)** a participoval na príprave strategických dokumentov NATO.

Úrad pôsobil aj v rámci platformy MISP (Malware Information Sharing Platform), ktorá umožňuje neformálnu výmenu informácií o kybernetických hrozbách medzi 24 členskými krajinami.

Úrad sa ako národný kontaktný bod zúčastnil prípravy, priebehu a hodnotenia cvičenia kybernetickej obrany **NATO Cyber Coalition 17**, zameraného na preverenie procesných, technických a komunikačných zručností účastníkov.

Aktívne pôsobenie úradu na pôde NATO sa odzrkadlilo aj v jeho účasti na **medzinárodnom projekte kybernetickej bezpečnosti v oblasti vzdelávania** zameraného na tvorbu vzdelávacích programov a aktivít, ktoré zastreší lisabonská **NCI Academy** (NATO Communication and Information Academy).

V rámci **projektu výstavby nového sídla NATO** riešil úrad posledné detaily týkajúce sa systémov fyzickej a objektovej bezpečnosti a ochrany pomocou elektronických zabezpečovacích systémov a pripravoval sa na sťahovanie delegácie, ktoré sa uskutoční v roku 2018. Úzko pritom spolupracoval s rezortmi zahraničných vecí, obrany, vnútra, Slovenskou informačnou službou a Vojenským spravodajstvom.

Príslušníci úradu v roku 2017 pôsobili v Bezpečnostnom výbore NATO vo formáte pre **bezpečnosť informačných a komunikačných systémov** a v Podvýbore NATO pre **informačnú bezpečnosť a kybernetickú ochranu**. Zúčastňovali sa na zasadnutiach pracovných skupín zameraných na oblasť šifrovej ochrany informácií, návrhu komunikačných protokolov a bezpečnostných politík, najmä Secure Communications Interoperability Protocol (SCIP), International Interoperability Control Working Group (IICWG), NATO PKI Management Authority (NPMA), NATO PKI Advisory Group (NPAG), Crypto CaT, Spec CaT, NATO – BICES – BSWG a NATO – BICES – BSAB.

S cieľom adaptovať bezpečnostné postupy v neustále sa vyvíjajúcom bezpečnostnom prostredí a zohľadňovať meniace sa trendy v obrannom priemysle a v oblasti medzinárodnej priemyselnej bezpečnosti pôsobí úrad v nadnárodnej **pracovnej skupine MISWG** (Multinational Industrial Security Working Group). Je tvorená členskými štátmi NATO (okrem Islandu) a štátmi, ktoré nie sú členmi NATO (Rakúsko, Fínsko, Švédsko, Švajčiarsko, Izrael, Nový Zéland a Austrália) a vytvára spoločné opatrenia a postupy pri ochrane utajovaných informácií týkajúcich sa medzinárodných obranných programov a záležitostí priemyselnej bezpečnosti v medzinárodnom kontexte. V septembri 2017 sa za účasti zástupcu úradu v belgickom Gente uskutočnilo 32. plenárne zasadnutie MISWG, ktoré poskytlo platformu na výmenu a zdieľanie skúseností zástupcov partnerských bezpečnostných úradov s vykonávaním bezpečnostných previerok podnikateľov, vyhodnocovaním bezpečnostných rizík a ich elimináciou.

ORGANIZÁCIA PRE BEZPEČNOSŤ A SPOLUPRÁCU V EURÓPE

Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a jej neformálna pracovná skupina pre kybernetické otázky bola novou výzvou pre pôsobnosť úradu. Úrad je od júla 2017 oficiálnym a **jediným kontaktným bodom pre**

kybernetickú bezpečnosť za Slovenskú republiku a aktívne sa podieľa na plnení stanovených cieľov tejto skupiny. Rok 2018 úrad využije na prípravu aktivít súvisiacich s predsedníctvom Slovenskej republiky v OBSE v roku 2019. Jednou z ťažiskových tém predsedníctva bude kybernetická bezpečnosť.

REGIONÁLNA SPOLUPRÁCA

V roku 2017 významne **narastala intenzita a kvalita regionálnej spolupráce** v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Úrad zastupuje Slovenskú republiku v **Stredoeurópskej platforme pre kybernetickú bezpečnosť** (Central European Cyber Security Platform, CECSP), ktorú tvoria krajiny Vyšehradskej štvorky (Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Slovensko) a Rakúsko.

V rámci predsedníctva Slovenskej republiky v CECSP v roku 2017 úrad v máji v Bratislave zorganizoval zasadnutie platformy na strategickú rozhodovaciej úrovni. Riešili sa na ňom najmä aktuálne výzvy spojené s **transpozíciou smernice NIS** do národných legislatív. Druhé zasadnutie sa uskutočnilo v novembri a prebiehalo na operačnej úrovni. Hlavnou témou bolo posilnenie spolupráce zahŕňajúcej najmä výmenu skúseností, zdieľanie informácií, organizovanie spoločných cvičení a formulovanie koordinovaných stanovísk v rámci agendy kybernetickej bezpečnosti na pôde EÚ a NATO. Jeho súčasťou bolo aj **kybernetické „table-top“ cvičenie**, ktoré bolo navrhnuté tak, aby preverilo analytické myslenie zúčastnených pri reálnych kybernetických hrozbách a incidentoch a porovnanie reakcií jednotlivých krajín. Na jar aj jesenné zasadnutia CECSP prijali pozvanie aj francúzski pozorovatelia z **francúzskej Národnej agentúry pre bezpečnosť informačných systémov (ANSSI)**. Okrem dvoch bratislavských zasadnutí CECSP úrad inicioval **ad hoc stretnutie styčných dôstojníkov** pre kybernetickú bezpečnosť krajín CECSP a Francúzska pôsobiacich v Bruseli. Jeho účastníci sa navzájom oboznámili s národnými pozíciami k aktuálnym európskym témam kybernetickej bezpečnosti, ktorých trend určuje tzv. kybernetický balíček.

BILATERÁLNE VZŤAHY

V roku 2017 pokračovalo rozširovanie počtu bilaterálnych **dohôd o výmene a ochrane utajovaných skutočností**, bez ktorých by nemohlo dochádzať k výmene utajovaných skutočností, k uznávaniu bezpečnostných previerok vydaných v zahraničí a súkromný sektor by sa nemohol zúčastňovať na realizácii zákaziek, pri ktorých dochádza k postupovaniu zahraničných utajovaných skutočností. Úrad ako gestorský orgán oslovuje svojich partnerov v zahraničí a pripravuje návrhy textov dohôd, ktoré schvaľuje vláda Slovenskej republiky. V júli 2017 bola vládou Slovenskej republiky schválená dohoda so **Spojenými arabskými emirátmi**.

V roku 2017 sa úradu podarilo nadviazať strategické vzťahy v oblasti kybernetickej bezpečnosti s **francúzskou ANSSI**, ktoré boli podporené vzájomnými bilaterálnymi návštevami a účasťami zástupcov ANSSI na národných a regionálnych podujatiach, ktoré úrad organizoval na Slovensku. Styčný dôstojník úradu pri NATO sa v roku 2017 stal styčným dôstojníkom úradu pre komunikáciu s ANSSI. Možnosti spolupráce medzi úradom a ANSSI sa otvorili predovšetkým v oblasti úzkej spolupráce zahŕňajúcej najmä výmenu skúseností, zdieľanie informácií, organizovanie spoločných cvičení a formulovanie koordinovaných stanovísk v rámci agendy kybernetickej bezpečnosti na pôde EÚ a NATO.

Nadviazanie spolupráce s Rumunskom v oblasti kybernetickej bezpečnosti viedlo v decembri 2017 k podpisu memoranda o porozumení medzi úradom (ako prevádzkovateľom národného SK-CERT) a rumunskou jednotkou pre riešenie kybernetických incidentov CERT-RO. V memorande boli nastavené mechanizmy zdieľania informácií a reakcií na kybernetické incidenty.

VÝMENA ZAHRANIČNÝCH INFORMÁCIÍ

Prostredníctvom pracoviska **centrálneho registra** bolo v roku 2017 spracovaných 6 721 utajovaných skutočností NATO a 4 866 utajovaných skutočností EÚ. Úrad sprostredkoval aj výmenu 108 utajovaných skutočností cudzej moci. Prehľad činnosti centrálneho registra v roku 2017 a porovnanie údajov s rokmi 2015 a 2016 je uvedený v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4: Výmena utajovaných písomností v rokoch 2015 - 2017

Stupeň utajenia	2015		2016		2017	
NATO Restricted	1 092		3 520		2 778	
EU Restricted	970		1 449		4 453	
Cudzia moc Vyhradené		12		35		84
NATO Confidential	1 287		1 890		1 576	
EU Confidential	796		829		334	
Cudzia moc Dôverné		6		21		13
NATO Secret	1 050		1 235		2 367	
EU Secret	88		92		79	
Cudzia moc Tajné		8		9		5
NATO Top Secret	0		0		0	
EU Top Secret	0		0		0	
Cudzia moc Prísne tajné		6		2		6

NATO spolu	3 429		6 645		6 721	
EU spolu		1 854		2 370		4 866
Cudzia moc spolu			32		67	108

V registri utajovaných skutočností **NATO ATOMAL** boli v roku 2017 zaevidované dve utajované písomnosti označené stupňom utajenia NATO SECRET ATOMAL.

K dôležitým udalostiam uplynulého roka patrilo spoločné aliančné cvičenie **NATO ABLE STAFF 2017**, ktoré malo preveriť procedúry a komunikačné systémy súvisiace s jadrovým plánovaním a konzultáciami, precvičiť použiteľné opatrenia **Systému krízovej odozvy NATO (NCRS)**, realizovať praktický výcvik personálu v centrále NATO, v Hlavnom veliteľstve spojeneckých síl v Európe (SHAPE) a v národných ústrediach v konzultačných procedúrach. Úrad sa na cvičení zúčastňoval na distribučnej úrovni. Prostredníctvom centrálného registra zabezpečoval prijímanie a postupovanie utajovaných skutočností. Komunikácia počas cvičenia prvýkrát prebiehala v prostredí **informačného systému NATO NNCCRS** (Nuclear Comand Control Response System), ktorý v Slovenskej republike spravuje úrad na zabezpečenie toku informácií medzi Slovenskou republikou a NATO v oblasti jadrového plánovania.

3.3 OCHRANA UTAJOVANÝCH SKUTOČNOSTÍ

PERSONÁLNA BEZPEČNOSŤ

Vykonávanie bezpečnostných previerok fyzických osôb patrí ku kľúčovým činnostiam úradu. Úrad v roku 2017 vydal **5 027 osvedčení na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami**, z toho 2 549 pre rezort obrany. Prehľad počtu vydaných osvedčení v rokoch 2015 - 2017 je uvedený v tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5: Prehľad osvedčení vydaných v rokoch 2015 - 2017

Stupeň utajenia	2015	2016	2017
Dôverné	2 104	2 316	3 060
z toho Dôverné pre MO SR	499	558	1 308
Tajné	1 492	1 343	1 590
z toho Tajné pre MO SR	909	866	1 029
Prísne Tajné	241	242	377
z toho Prísne Tajné pre MO SR	150	109	212
Spolu	3 837	3 901	5 027

V roku 2017 úrad vydal **28 rozhodnutí** a fyzické osoby podali **12 odvolaní** proti rozhodnutiu úradu. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúvanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „výbor“) rokoval o 15 odvolaniach, pričom v 14 prípadoch odvolanie zamietol, v jednom prípade rozhodnutie úradu zrušil a vec vrátil na nové konanie. Proti rozhodnutiu výboru boli na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podané štyri žaloby, z toho jedna žaloba bola zamietnutá a tri sú v procese rozhodovania. Okrem uvedeného najvyšší súd v roku 2017 rozhodoval v dvoch konaniach, v ktorých boli žaloby podané v predchádzajúcom období. V jednom prípade najvyšší súd rozhodnutie výboru zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie výboru. V ďalšom prípade najvyšší súd zrušil rozhodnutie výboru aj rozhodnutie úradu a vec vrátil na ďalšie konanie úradu. Prehľad uvedených informácií sa nachádza v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6: Odvolania fyzických osôb proti rozhodnutiam úradu v rokoch 2015 - 2017

	2015	2016	2017
Rozhodnutia úradu	54	36	28
Odvolania	16	16	12
Odvolania zamietnuté výborom	8	19	14
Rozhodnutia zrušené výborom	1	0	1
Podané žaloby na najvyššom súde	1	2	4

Na základe žiadostí Súdnej rady Slovenskej republiky o **zabezpečenie podkladov pre rozhodovanie o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti kandidátov na vymenovanie za sudcov** úrad v roku 2017 poskytol Súdnej rade Slovenskej republiky podklady k posúdeniu spôsobilosti **69** kandidátov (51 v roku 2015 a 55 v roku 2016).

Vo vzťahu k **utajovaným skutočnostiam postupovaným NATO a EÚ** bolo navrhovaným osobám v roku 2017 vydaných **5 261** certifikátov, z toho bolo vydaných 2 648 certifikátov NATO a 2 613 certifikátov EÚ. Z celkového počtu certifikátov NATO úrad vydal 22 certifikátov NATO ATOMAL, ktoré oprávňujú na prístup k informáciám o strategickom jadrovom odstrašovaní NATO a vydávajú sa úzkemu okruhu osôb.

PRIEMYSELNÁ BEZPEČNOSŤ

V oblasti priemyselnej bezpečnosti úrad vykonáva **bezpečnostné previerky podnikateľov**. Bezpečnostná previerka podnikateľa sa zameriava na získavanie informácií o podnikateľoch, u ktorých vzniká odôvodnený predpoklad, že ich štátny orgán požiada o vytvorenie utajovanej skutočnosti, alebo im bude utajovaná skutočnosť postúpená. Povinnosťou štatutárneho orgánu podnikateľa je v takomto prípade požiadať úrad o vykonanie bezpečnostnej previerky pre získanie **potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti**.

V roku 2017 úrad vydal **77 potvrdení o priemyselnej bezpečnosti**, z toho tri potvrdenia stupňa utajenia Vyhradené, 60 potvrdení stupňa utajenia Dôverné, 14 potvrdení stupňa utajenia Tajné. Prehľad sa nachádza v tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7: Prehľad potvrdení o priemyselnej bezpečnosti vydaných v rokoch 2015 - 2017

Stupeň utajenia	2015	2016	2017
Vyhradené	13	5	3
Dôverné	79	57	60
Tajné	11	5	14
Prísne tajné	1	1	0
Spolu	104	68	77

Úrad vydal v roku 2017 **13 rozhodnutí**. Odvolanie proti rozhodnutiu úradu podali dvaja podnikatelia. V jednom prípade rozhodol úrad v autoremedúre a o jednom odvolaní rozhodoval výbor, ktorý odvolanie podnikateľa zamietol. Prehľad týchto rozhodnutí je uvedený v tabuľke č. 8.

Vo vzťahu k utajovaným skutočnostiam NATO a EÚ bolo v roku 2017 podnikateľom vydaných **šesť certifikátov NATO a deväť certifikátov EÚ**, ktoré oprávňujú podnikateľov oboznamovať sa v utajovanými skutočnosťami NATO, resp. EÚ.

Tabuľka č. 8: Odvolania podnikateľov proti rozhodnutiam úradu v rokoch 2015 - 2017

	2015	2016	2017
Rozhodnutia úradu	26	22	13
Odvolania	2	6	2
Odvolania - autoremedúra	1	1	1
Odvolania zamietnuté výborom	1	2	1
Rozhodnutia zrušené výborom	0	1	0
Podané žaloby na najvyššom súde	1	0	0

FYZICKÁ BEZPEČNOSŤ A OBJEKTOVÁ BEZPEČNOSŤ

V rámci realizovaných bezpečnostných previerok podnikateľov úrad v roku 2016 posudzoval opatrenia fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti na ochranu utajovaných skutočností u **44 preverovaných subjektov** a vydal **jeden súhlas s autorizáciou podnikateľa** na vykonávanie overovania zhody mechanických zábranných prostriedkov.

Úrad vydal **43 certifikátov** mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích prostriedkov, z toho 39 certifikátov typu a štyri certifikáty prostriedku.

OCHRANA PRED NEŽIADUCIM ELEKTROMAGNETICKÝM VYŽAROVANÍM

V rámci opatrení na ochranu utajovaných skutočností pred únikom prostredníctvom **nežiaduceho elektromagnetického vyžarovania (NEV)** úrad v roku 2017 vykonával merania technických prostriedkov a prostriedkov šifrovanej ochrany informácií v špecializovanom TEMPEST laboratóriu a zónové merania priestorov. Pri vybavovaní 33 doručených žiadostí o vykonanie meraní NEV sa uskutočnilo **798 meraní technických prostriedkov a prostriedkov ŠOI**, na základe ktorých bolo kategorizovaných 138 komponentov. Na základe výsledkov **111 zónových meraní** úrad posúdil 101 priestorov.

ADMINISTRATÍVNA BEZPEČNOSŤ

V súlade so zákonom o ochrane utajovaných skutočností zabezpečil úrad v roku 2017 **prevzatie utajovaných skutočností** od jedného subjektu bez právneho nástupcu, **odňatie utajovaných skutočností** nepovolanej osobe a vykonal úkony potrebné na zabezpečenie ich ochrany. V rámci zvyšovania bezpečnostného povedomia odbornej i laickej verejnosti úrad vykonal dve poldenné a viacero kratších školení o vybraných problémoch administratívnej bezpečnosti.

V roku 2017 úrad **prijal a odoslal 3 733 utajovaných písomností**. Porovnanie počtu písomností zaevidovaných v **protokole utajovaných písomností** sa nachádza v tabuľke č. 9.

Tabuľka č. 9: Počet utajovaných písomností spracovaných na úrade v rokoch 2015 - 2017

Stupeň utajenia	2015	2016	2017
Vyhradené	2 943	3 580	3 439
Dôverné	222	224	290
Tajné	6	12	4

Prísne tajné	0	0	0
Spolu	3 171	3 816	3 733

ŠKOLIACA A OVEROVACIA ČINNOSŤ

V rámci realizácie **Koncepcie budovania bezpečnostného povedomia** v oblasti ochrany utajovaných skutočností úrad v roku 2017 pokračoval v sérii **prednášok a školení zameraných na jednotlivé bezpečnostné oblasti**. Počas roka sa uskutočnilo 85 takýchto podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 708 osôb (574 zo štátnych orgánov a 134 zo súkromného sektora). Lektori úradu objasňovali zmeny vyplývajúce z novelizácie vykonávacích predpisov k zákonu o ochrane utajovaných skutočností, zamerali sa na riešenie konkrétnych problémov vyplývajúcich z aplikačnej praxe, či poskytnutie odporúčaní týkajúcich sa postupu podnikateľov uchádzajúcich sa o vydanie potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti. Uskutočňovala sa aj príprava uchádzačov o získanie potvrdenia o absolvovaní skúšky **bezpečnostného zamestnanca**. Úrad v roku 2017 vydal 303 takýchto potvrdení.

3.4 ŠIFROVÁ OCHRANA INFORMÁCIÍ

SYSTÉM ŠIFROVEJ OCHRANY

Systém šifrovej ochrany je v Slovenskej republike založený na overenej štruktúre rezortných šifrových orgánov a ich úzkej spolupráci s úradom, ktorý plní rolu **ústredného šifrového orgánu**. Úrad v roku 2017 zabezpečoval **správu systémov a prostriedkov ŠOI** prevádzkovaných na úrade a v orgánoch štátnej správy. Priebežne zabezpečoval operatívne požiadavky rezortov a poskytoval im súvisiacu podporu, najmä **výrobu a distribúciu národného šifrového materiálu a poradenstvo pre údržbu** používaných systémov a prostriedkov.

V roku 2017 úrad realizoval projekt zameraný na **Vytvorenie bezpečného komunikačného systému** slúžiaceho na výmenu zahraničných utajovaných informácií, vrátane zabezpečenej komunikácie vládnych činiteľov. V rámci projektu bola realizovaná kompletná revízia a prebudovanie siete utajovaného vládneho spojenia, vrátane výmeny šifrových prostriedkov, ktorých architektúra už nespĺňala požiadavky na bezpečnosť informačných systémov a 31.decembra 2017 končila platnosť certifikátov osvedčujúcich ich spôsobilosť chrániť utajované skutočnosti.

KONCEPCIA ŠIFROVEJ OCHRANY

Vláda Slovenskej republiky v januári 2017 odsúhlasila **Koncepciu šifrovej ochrany informácií na roky 2017 až 2020**, ktorú vypracoval úrad v úzkej spolupráci s rezortnými šifrovými orgánmi. Materiál, ktorý je klasifikovaný stupňom utajenia Vyhradené, určuje ďalšie smerovanie systému v strednodobom horizonte a definuje hlavné úlohy jednotlivých aktérov.

CERTIFIKÁCIA ŠIFROVÝCH A TECHNICKÝCH PROSTRIEDKOV

Úrad v roku 2017 vydal 13 certifikátov prostriedkov ŠOI. V oblasti bezpečnosti technických prostriedkov vydal úrad 50 certifikátov a 15 dodatkov.

AKREDITÁCIA KOMUNIKAČNÝCH A INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV

Úrad vo vzťahu k verejnej regulovanej službe, ktorú poskytuje globálny satelitný navigačný systém zriadený v rámci európskeho programu Galileo, plní úlohu **Lokálnej bezpečnostnej akreditačnej autority**. Nepriamo sa tak podieľa na tvorbe a schvaľovaní právnych a technických noriem v oblasti ochrany utajovaných skutočností a ich vzájomnom zosúladení s bezpečnostnými politikami EÚ. Na území Slovenskej republiky zodpovedá úrad za bezpečnostnú akreditáciu a dohľad nad podnikateľmi, ktorí majú záujem v rámci tohto programu poskytovať svoje služby. V roku 2017 boli **akreditované dva komunikačné a informačné systémy** pre manipuláciu s utajovanými informáciami NATO.

3.5 KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ

Úrad v roku 2017 podnikal kroky v oblasti **pozitívneho ovplyvnenia bezpečnosti kybernetického priestoru** v Slovenskej republike. K hlavným prioritám v roku 2017 patrilo vytváranie legislatívneho a inštitucionálneho rámca kybernetickej bezpečnosti v Slovenskej republike a budovanie technických a odborných spôsobilostí.

Pravidelne sa konali zasadnutia **Výboru Bezpečnostnej rady SR pre kybernetickú bezpečnosť**, ktorého úlohou je najmä vyhodnocovať bezpečnostnú situáciu v SR a vo svete a predkladať Bezpečnostnej rade SR návrhy opatrení zvyšujúcich ochranu a znižujúcich riziká ohrozenia kybernetického priestoru.

NÁRODNÁ JEDNOTKA CSIRT

Úrad prevádzkuje **špecializované pracovisko SK-CERT**, ktoré plní úlohy **národnej jednotky CSIRT**. Z tejto pozície úrad zabezpečuje služby spojené s riadením bezpečnostných incidentov, odstraňovaním ich následkov a následnou obnovou činnosti informačných systémov v spolupráci s vlastníkmi a prevádzkovateľmi týchto systémov. Pracovisko vzniklo transformáciou pôvodného bezpečnostného a prevádzkového monitorovacieho centra SK CSIRC a v roku 2017 **získalo akreditáciu** University Carnegie Mellon na používanie ochrannej známky CERT vo svojom názve.

Informácie o kybernetických bezpečnostných incidentoch boli spracúvané z otvorených zdrojov, interných informačných kanálov a z utajovaných komunikačných a informačných sietí. Pracovisko SK-CERT spolupracovalo s **NCIRC (NATO CIRC)** a s jednotným varovným systémom **EU NSIAM** (European Union Network Security Incident Alert Mechanism).

Získané informácie o hrozbách a incidentoch, spolu s návrhmi protiopatrení, úrad zasielal orgánom a organizáciám, ktoré sú zaradené do distribučného listu SK-CERT. Pri distribúcii na rezorty sa využíval aj komunikačný informačný systém **Apeiron** a komunikačné kanály **Národného bezpečnostného analytického centra (NBAC)**, v ktorom úrad pôsobí ako gestor pre riešenie kybernetických hrozieb.

BUDOVANIE TECHNICKÝCH A ODBORNÝCH SPÔSOBILOSTÍ

V roku 2017 úrad pokračoval v **budovaní technických spôsobilostí**, najmä rozširovaním hardvérového a softvérového vybavenia potrebného na plnenie úloh v rámci SK-CERT a pracoviska SOC (Security Operation Center). Dôležitým aspektom bola príprava náležitostí a dokumentácií, ktoré nezahŕňali len technické špecifikácie, ale aj nastavenie procesných postupov a rozdelenie kompetencií jednotlivých pracovníkov.

V rámci **zvyšovania odbornosti** sa zástupcovia úradu zúčastňovali na národných a medzinárodných konferenciách, workshopoch a cvičeniach. Tieto aktivity neboli zamerané len na získavanie skúseností a vedomostí o nových trendoch v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ale slúžili aj na nadväzovanie profesionálnych vzťahov s partnermi.

Prestížne cvičenie **Locked Shields 2017**, ktoré pravidelne organizuje Centrum excelentnosti NATO pre kybernetickú obranu so sídlom v estónskom Tallinne, je jedným z najväčších na svete. Ponúka technicky náročné scenáre zamerané na výcvik expertov v oblasti kybernetickej obrany a bezpečnosti. V roku 2017 sa do neho zástupcovia úradu zapojili spolu s ďalšími 800 účastníkmi z 25 krajín. Na cvičení **NATO Cyber Coalition 2017**, ktoré preverilo procesné, technické a komunikačné zručnosti účastníkov zabezpečoval úrad dohľad prostredníctvom lokálneho trénera. Úrad sa zúčastnil aj na treťom ročníku cvičenia **CyberEx 2017** organizovanom španielskym Národným Inštitútom pre kybernetickú bezpečnosť (INCIBE) a Organizáciou amerických štátov (OAS). Cieľom cvičenia bolo preveriť prostredníctvom riešenia konkrétneho incidentu schopnosti účastníkov analyzovať kybernetické útoky a reagovať na ne. Tím zložený zo zástupcov úradu, Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby a spoločnosti ESET na cvičení uspel a vo veľkej konkurencii sa umiestnil na druhom mieste.

BUDOVANIE BEZPEČNOSTNÉHO POVEDOMIA

V rámci budovania **povedomia o kybernetickej bezpečnosti** začal úrad vydávať **bezpečnostné bulletiny a varovania**, zamerané na distribuovanie najdôležitejších informácií z oblasti kybernetickej bezpečnosti. Bulletiny boli vydávané a rozosielené partnerom na týždennej báze. Varovania boli vydávané a rozosielené podľa potreby, najmä pri kritických zraniteľnostiach, závažných incidentoch a hrozbách. V decembri 2017 bola spustená **webová stránka špecializovaného pracoviska SK-CERT** (www.sk-cert.sk), ktorá sumarizuje všetky podstatné informácie z oblasti kybernetickej bezpečnosti. Nachádzajú sa na nej odborné články, rady a návody a archív bezpečnostných bulletinov a varovaní.

3.6 DÔVERYHODNÉ SLUŽBY

V súlade so schémou dohľadu **úrad vykonáva dohľad nad kvalifikovanými poskytovateľmi** dôveryhodných služieb. Nad nekvalifikovanými poskytovateľmi dôveryhodných služieb sa vykonáva ex post dohľad, a to iba v prípade, ak úrad získa informácie nasvedčujúce tomu, že poskytujú služby, ktoré nespĺňajú požiadavky stanovené v nariadení eIDAS.

Úrad, ako **orgán dohľadu, informoval** poskytovateľov dôveryhodných služieb a verejnosť **o zraniteľnosti zariadení** na vyhotovenie kvalifikovaných elektronických podpisov. Pri posudzovaní miery rizika prekonania zraniteľných kľúčov boli brané do úvahy všetky premenné, ktoré ovplyvňovali pravdepodobnosť ich zneužitia. Poskytovatelia prijali adekvátne opatrenia a potenciálne zraniteľné 2K a 4K kľúče boli nahradené bezpečnejšími 3K kľúčmi.

DÔVERYHODNÝ ZOZNAM

Úrad vedie a na svojom webovom sídle zverejňuje **dôveryhodný zoznam**, ktorý obsahuje informácie **o poskytovateľoch kvalifikovaných dôveryhodných služieb**, ktorí sú pod dohľadom Slovenskej republiky a informácie o poskytovaných **kvalifikovaných dôveryhodných službách**. V priebehu roka 2017 publikoval 11 verzií dôveryhodného zoznamu.

ZOZNAM OPRÁVNENÍ

Zoznam oprávnení, ktorý je **informačným zdrojom** pre kvalifikovaných poskytovateľov dôveryhodných služieb pre vydávanie **mandátnych certifikátov**, zverejňuje úrad na svojom webovom sídle. V roku 2017 bolo na základe žiadostí

štátnych orgánov a orgánov územnej samosprávy do zoznamu zapísaných 38 nových oprávnení. V priebehu roka úrad publikoval 17 verzií zoznamu oprávnení. Jeho aktuálna verzia bola vždy doplnená archívom predchádzajúcich verzií.

JEDNOTNÉ POSKYTOVANIE DÔVERYHODNÝCH SLUŽIEB V EÚ

1. júla 2017 skončilo prechodné obdobie, počas ktorého bolo pri poskytovaní dôveryhodných služieb umožnené používať (pôvodné) národné riešenia. Udeľovanie kvalifikovaného štatútu dôveryhodnej službe a **poskytovanie kvalifikovaných dôveryhodných služieb sa stalo jednotné na celom digitálnom trhu EÚ**. Ak chceli existujúci poskytovatelia po **skončení prechodného obdobia** naďalej poskytovať svoje služby, v novej terminológii označované ako kvalifikované služby s udeleným kvalifikovaným štatútom, museli sa podrobiť auditu, ktorý mal preukázať, či ich služby spĺňajú požiadavky nariadenia eIDAS. Túto možnosť využilo **päť poskytovateľov dôveryhodných služieb**, ktorým úrad potvrdil štatút na poskytovanie kvalifikovaných dôveryhodných služieb vyhotovovania a overovania kvalifikovaných certifikátov pre **elektronický podpis / elektronickú pečať** a vyhotovovania kvalifikovaných **elektronických časových pečiatok**.

NOVÉ DÔVERYHODNÉ SLUŽBY

Úrad prijal oznámenie štyroch poskytovateľov o zámere poskytovať **nové kvalifikované dôveryhodné služby** (napríklad vyhotovovanie a overovanie kvalifikovaných certifikátov pre autentifikáciu webových sídiel, validácia kvalifikovaných elektronických podpisov / elektronických pečatí, uchovávanie kvalifikovaných elektronických podpisov / elektronických pečatí). Oznámenie boli poskytovatelia povinní predložiť spolu so záverečnou správou o posúdení zhody.

Úrad posúdil a vyhovel žiadostiam štyroch poskytovateľov o **rozšírenie existujúcich kvalifikovaných služieb** o službu OCSP (Online Certificate Status Protocol) k 1. januáru 2018. Na základe oznámenia jedného poskytovateľa o zámere ukončiť poskytovanie dvoch služieb mu úrad odňal kvalifikované štatúty pre tieto kvalifikované dôveryhodné služby.

KOREŇOVÁ CERTIFIKAČNÁ AUTORITA

Úrad prevádzkuje **koreňovú certifikačnú autoritu Slovenskej republiky**, ktorá kvalifikovaným poskytovateľom dôveryhodných služieb, t. j. akreditovaným certifikačným autoritám, **vydáva certifikáty verejných kľúčov**. Úrad je prevádzkovateľom technológie na vedenie zoznamu všetkých vydaných kvalifikovaných certifikátov obsahujúci údaje o ich platnosti. Tieto údaje úrad poskytuje na požiadanie.

V roku 2017 úrad **vydal jeden certifikát** pre kvalifikovaného poskytovateľa dôveryhodných služieb a **jeden certifikát zrušil**. Vydal jeden certifikát pre kvalifikovaného poskytovateľa dôveryhodných služieb pre službu vyhotovovania kvalifikovaných elektronických časových pečiatok a **vydal 132 kvalifikovaných certifikátov** pre elektronickú pečať.

4. EKONOMIKA A ROZPOČET

Národná rada Slovenskej republiky 29. novembra 2016 schválila vládny návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2017.

ROZPIS ZÁVÄZNÝCH UKAZOVATEĽOV ROZPOČTU

Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu kapitoly 41 - Národný bezpečnostný úrad, vplyv rozpočtových opatrení na výšku rozpočtu k 31. decembru 2017 a porovnanie čerpania finančných prostriedkov k upravenému rozpočtu k 31. decembru 2017 je uvedený v tabuľke č. 10.

Tabuľka č. 10: Rozpočet úradu v roku 2017

	Rozpis rozpočtu	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie k upravenému rozpočtu
I. Príjmy kapitoly				
A. Záväzný ukazovateľ	20 000,00 €	20 000,00 €	36 024,55 €	180,12 %
B. Prostriedky z rozpočtu EÚ	0,00 €	0,00 €	0,00 €	–
II. Výdavky kapitoly celkom (A+B)	8 793 684,00 €	16 924 473,12 €	14 990 632,82 €	88,57 %
A. Výdavky spolu bez prostriedkov Európskej únie (600+700), z toho	8 793 684,00 €	16 924 473,12 €	14 990 632,82 €	88,57 %
A.1. Prostriedky štátneho rozpočtu - kód zdroja 111	8 793 684,00 €	8 835 550,68 €	8 563 542,86 €	96,92 %
- kód zdroja 131	0,00 €	8 088 922,44 €	6 427 089,96 €	79,46 %
A.2. Prostriedky na spolufinancovanie	0,00 €	0,00 €	0,00 €	-
A.3. Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610) - kód zdroja 111	4 731 085,00 €	4 892 206,00 €	4 792 233,23 €	97,96 %
- z toho aparát ústredného orgánu	4 731 085,00 €	4 892 206,00 €	4 792 233,23 €	97,96 %
Počet zamestnancov podľa prílohy č. 1 k UV SR č. 667/2010, z toho	241 osôb	241 osôb	210 osôb*	87,14 %
- aparát ústredného orgánu	241 osôb	241 osôb	210 osôb*	87,14 %
A.4. kapitálové výdavky (700), bez prostriedkov na spolufinancovanie, z toho	0,00 €	8 150 254,12 €	6 486 335,64 €	79,58 %
- kód zdroja 111	0,00 €	61 331,68 €	59 245,68 €	96,60 %
- kód zdroja 131F	0,00 €	4 393 522,44 €	2 731 707,96 €	62,18 %

- kód zdroja 131G	0,00 €	3 695 400,00 €	3 695 382,00 €	100,00 %
B. Prostriedky Európskej únie	0,00 €	0,00 €	0,00 €	-
C. Výdavky štátneho rozpočtu na realizáciu programov vlády SR	8 198 023,00 €	12 716 412,12 €	10 798 227,39 €	84,92 %
OD9 - Bezpečnosť informácií				
OEKOU - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu - NBÚ	595 661,00 €	4 208 061,00 €	4 192 405,43 €	99,63 %
D. Systemizácia policajtov v štátnej službe:				
objem finančných prostriedkov na služobné príjmy v štátnej službe	4 477 902,00 €	4 631 810,00 €	4 607 443,65 €	99,47 %
počet miest spolu	216 osôb	216 osôb	190 osôb*	87,96 %

* evidenčný počet zamestnancov k 31.12.2017

Závazné ukazovatele rozpočtu úradu boli v roku 2017 dodržané. Úrad pri hospodárení s finančnými prostriedkami dodržiaval zásady hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti pri dodržiavaní legislatívnych predpisov, najmä čo sa týka zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, uznesení vlády Slovenskej republiky a metodických pokynov a usmernení Ministerstva financií Slovenskej republiky.

ROZPOČET NA ROK 2018

Zákon o štátnom rozpočte na rok 2018 bol v Národnej rade Slovenskej republiky schválený 13. decembra 2017. V nadväznosti na bod C.1 uznesenia vlády SR č. 471/2017 k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2018 až 2020 a ustanovenie zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách boli úradu oznámené záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2018. Výdavky úradu na rok 2018 sú rozpočtované v celkovej sume 9 051 351,00 eur, z toho 8 466 513,00 eur v rámci programu OD9 – Bezpečnosť informácií a 584 838,00 eur v rámci medzirezortného podprogramu OEKOU – Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu – NBÚ. Príjmy sú rozpočtované v sume 20 000,00 eur.

Rozpočtové prostriedky úrad použije pri plnení úloh ktoré mu vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov a ktoré vyplývajú zo záväzkov SR voči EÚ a NATO.

5. KONTROLA A AUDIT

Kontrolná a auditorská činnosť je kontrolovanými subjektmi neraz vnímaná ako nepríjemná a represívna, má však aj preventívny a edukačný význam. Poskytuje tiež cenné poznatky a spätnú väzbu o stave dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a prispieva k výraznému zlepšovaniu legislatívnej činnosti úradu.

OCHRANA UTAJOVANÝCH SKUTOČNOSTÍ

V oblasti ochrany utajovaných skutočností úrad v roku 2017 vykonal **22 plánovaných vonkajších kontrol**, z toho 16 kontrol v štátnych orgánoch a šesť kontrol u podnikateľských subjektov. Kontrolné skupiny sa zameriavali najmä na komplexnosť prijatých ochranných opatrení a ich koordináciu naprieč jednotlivými oblasťami bezpečnosti. **Nedostatky boli zistené v troch kontrolovaných subjektoch.** V prvom subjekte sa týkali opatrení v oblasti personálnej bezpečnosti a administratívnej bezpečnosti, v druhom subjekte boli zistené nedostatky v oblasti personálnej bezpečnosti a fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti a v treťom subjekte boli zistené nedostatky v oblasti administratívnej bezpečnosti. Spolu bolo zistených **12 nedostatkov** - deväť v oblasti administratívnej bezpečnosti, dva v oblasti personálnej bezpečnosti a jeden v oblasti fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti.

V roku 2017 boli vykonané **štyri kontroly nad rámec schváleného plánu kontrol** v orgánoch štátnej správy. O ich vykonanie úrad požiadal samotné orgány štátnej správy, alebo boli vykonané na základe podnetu. **Nedostatky boli zistené v jednom subjekte.** Týkali sa opatrení v oblasti administratívnej bezpečnosti (13 nedostatkov), personálnej bezpečnosti (tri nedostatky) a fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti (jeden nedostatok).

Vo všeobecnosti vykonané kontroly potvrdili tendenciu znižovania počtu zistených nedostatkov. Tento trend svedčí o tom, že zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností sa približuje požadovanej úrovni.

AUTORIZOVANÉ OSOBY

Úrad vykonal v roku 2017 **štyri plánované kontroly autorizovaných osôb**, ktoré boli zamerané na overenie plnenia zákonných podmienok a podmienok uvedených v súhlase s autorizáciou. Kontroly boli podrobené **dva štátne orgány** autorizované na certifikáciu technických prostriedkov a **dva podnikateľské subjekty** autorizované na vykonávanie overovania zhody mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích prostriedkov s príslušnými bezpečnostnými štandardmi. Pri kontrolách **nebolo zistené žiadne porušenie** všeobecne záväzných právnych predpisov.

VNÚTORNÁ KONTROLA A AUDIT

Vnútročné kontrolné orgány úradu v roku 2017 vykonali **deväť vnútorných kontrol**. Štyri vykonané kontroly sa týkali vecného plnenia úloh z uznesení vlády. Ostatné kontroly boli zamerané najmä na kontrolu ochrany utajovaných skutočností za oblasť bezpečnosti technických prostriedkov, kontrolu stavu požiarnej ochrany, kontrolu dodržiavania prevádzkového poriadku a výkonu fyzickej ochrany úradu a kontrolu stavu BOZP v oblasti vykonávania bezpečnostnotechnickej služby. Pri kontrolách **nebolo zistené porušenie** všeobecne záväzných právnych predpisov.

V roku 2016 boli na úrade vykonané **štyri vnútorné audity**. Boli zamerané na overenie a zhodnotenie využívania nehnuteľného majetku štátu v správe úradu, plnenie rozpočtu úradu podľa programovej štruktúry, vynakladanie verejných prostriedkov na školenia a semináre, postupy úradu podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach.

Jeden **audit preukázal porušenie** povinností vyplývajúcich z interných predpisov úradu o účelovom zariadení úradu. Išlo o nedostatok nízkej závažnosti, systémový a finančne nevyčísliteľný. Následne boli prijaté opatrenia na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku.

6. ZÁVERY A PRIORITY NA ROK 2018

Rok 2017 bol bohatý na udalosti, ktoré mali bezprostredný vplyv na postavenie, fungovanie a vnímanie úradu. Aktivity úradu zahŕňali plnenie širokého spektra úloh. Ťažiskovo boli sústredené na jednotlivé aspekty uplatňovania nových kompetencií, ktoré mu vyplývajú z pozície ústredného orgánu štátnej správy pre kybernetickú bezpečnosť.

Činnosť úradu v oblasti **ochrany utajovaných skutočností** v roku 2017 neobmedzovali žiadne mimoriadne udalosti a okolnosti, ktoré by negatívne vplývali na kvalitu výkonu činností spojenými s vykonávaním **bezpečnostných previerok** fyzických osôb a podnikateľov, **certifikáciou** technických prostriedkov, mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích prostriedkov, ochranou **zahraničných utajovaných skutočností** a **kontrolnou činnosťou**.

Počas roka pokračovali práce na príprave nového **zákona o ochrane utajovaných informácií**, v ktorom sa stanovujú optimálne zásady a minimálne štandardy na vytvorenie bezpečného prostredia pre utajované skutočnosti. **V roku 2018** úrad plánuje zákon **predložiť do legislatívneho procesu**.

V roku 2017 úrad realizoval dôležitý projekt vytvorenia **bezpečného komunikačného systému** na výmenu zahraničných utajovaných informácií, ktorý zahrnul aj prebudovanie zabezpečenej siete **utajovanej komunikácie vládných činiteľov**. V roku 2018 sa v rámci projektu bude **pokračovať v elektronizácii registrov** zahraničných utajovaných skutočností a ich online prepojení s registrami orgánov verejnej moci. Budú tak vytvorené predpoklady na úplnú **elimináciu listinných utajovaných skutočností, zjednodušenie ich evidencie** a podstatné **zrýchlenie pri ich výmene**. Úrad bude ďalej pokračovať vo vývoji **systému šifrovej ochrany informácií** a jeho prispôsobeniu pre operačný systém Android.

1. júla 2017 skončilo prechodné obdobie, počas ktorého bolo členským štátom EÚ umožnené používať národné riešenia **pri poskytovaní dôveryhodných služieb**. Udeľovanie kvalifikovaného štatútu dôveryhodnej služby a poskytovanie kvalifikovaných dôveryhodných služieb sa stalo **jednotné na celom digitálnom trhu EÚ**.

V roku 2017 boli zavŕšené práce na príprave zákona o kybernetickej bezpečnosti, ktorý komplexne poníma problematiku riešenia a zabezpečovania bezpečnosti v národnom kybernetickom priestore. **Zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti nadobudol účinnosť 1. apríla 2018**. Vytvoril úradu **širšiu kompetenčnú bázu** v oblasti kybernetickej bezpečnosti a **definuje práva a povinnosti** jednotlivých subjektov.

Úrad v roku 2017 pokračoval v **budovaní technických spôsobilostí** v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Rozširovanie hardvérového a softvérového vybavenia, nastavenie procesných postupov, príprava technických špecifikácií a dokumentácie **bezpečnostného operačného centra (SOC)** a **špecializovaného pracoviska SK-CERT** patria k nevyhnutým predpokladom pre zabezpečenie služieb spojených s riadením bezpečnostných incidentov, odstraňovaním ich následkov a následnou obnovou činnosti informačných systémov. V roku 2018 **bude zavŕšený proces certifikácie SK-CERT** vydaním medzinárodne platných certifikátov **FIRST** a **Trusted Introducer**, ktoré je podmienkou pre získanie členstva v týchto renomovaných organizáciách. Členstvo nie je len vecou prestíže, prináša aj atraktívne benefity, najmä zdieľanie kyberneticky relevantných informácií, výmenu poznatkov a skúseností.

V roku 2017 došlo k **podstatnému nárastu** aktivít úradu zameraných na **rozvoj bilaterálnej, regionálnej a nadnárodnej spolupráce**. Podarilo sa nadviazať viacero **strategických dvojstranných partnerstiev**. **Výborná spolupráca** v rámci **stredoeurópskeho regiónu** bola odrazovým mostíkom pre **koordináciu postupov** a formuláciu spoločných stanovísk krajín V4, Rakúska a Francúzska k návrhom strategických dokumentov a legislatívnych aktov **na pôde EÚ a NATO**. Účasť na národných a medzinárodných **konferenciách, workshopoch a cvičeniach** priniesla cenné skúsenosti a vedomosti o nových trendoch v oblasti kybernetickej bezpečnosti a slúžila na nadväzovanie profesionálnych vzťahov s partnermi.

V rámci budovania **povedomia o kybernetickej bezpečnosti** začal úrad vydávať **bezpečnostné bulletiny a varovania**, zamerané na distribuovanie najdôležitejších informácií z oblasti kybernetickej bezpečnosti. V decembri 2017 bola spustená **webová stránka SK-CERT**, ktorá sumarizuje všetky podstatné informácie z oblasti kybernetickej bezpečnosti. V oblasti budovania bezpečnostného povedomia sa úrad v roku 2018 sústreďí na **podrobnejšie rozpracovanie komunikovaných tém** a na definovanie adresnejších odkazov určených **jednotlivým cieľovým skupinám**.

V rámci **európskeho operačného programu Veda a inovácie** pripravuje úrad národný projekt dlhodobého strategického výskumu v oblasti šifrovej ochrany a kybernetickej bezpečnosti. Projekt bude riešený **v partnerstve s univerzitným**

sektorom. Projekt predpokladá **vybudovanie národnej PKI infraštruktúry**, ktorá bude obohatená o nové a bezpečnejšie algoritmy, rýchlejšie a výkonnejšie kryptografické zariadenia a bezpečnejšie aplikačné programové vybavenie. Projekt sa zameria na **zvýšenie odolnosti a vyladenie systémov** a ochranu utajovaných informácií šifrovými prostriedkami.

V roku 2017 sa úrad zapojil do **Národného programu kvality SR**. V rámci programu Stratégia zlepšovania kvality produktov a služieb zlepšovaním organizácií 2017-2021, ktorý vytyčuje základné smery zlepšovania kvality v organizáciách verejného aj súkromného sektora, bude úrad v nasledujúcich rokoch implementovať **model CAF** ako nástroj komplexného manažérstva kvality.